

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังในยุคคลงการศึกษาศึกษา 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา 3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ในการแสดงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยะลา จำนวน 160 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS For WINDOW ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t – test และ ค่า F – test

ผลการศึกษาพอสรุปได้ ดังนี้ :

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาก่อนปฏิรูปการศึกษาในระดับดีมาก 4 เรื่อง ได้แก่ 1) บทบาทบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ 2) บริหารบุคลากร 3) บทบาทในการปฏิรูปการศึกษา และ 4) บริหารงานกิจการนักเรียน มีบทบาทในระดับปานกลาง 3 เรื่อง ได้แก่ 1) บทบาทบริหารงานวิชาการ 2) บริหารงานอาคารสถานที่ และ 3) บริหารความสัมพันธ์สถานศึกษากับชุมชน ผู้บริหารมีบทบาทหลังปฏิรูปการศึกษาในระดับดีมาก 5 เรื่อง ได้แก่ 1) บริหารบุคลากร 2) บริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ 3) บริหารกิจการนักเรียน 4) บทบาทในการปฏิรูปการศึกษา และ 5) บริหารงานวิชาการ มีบทบาทในระดับปานกลาง 2 เรื่อง ได้แก่ 1) บริหารอาคารสถานที่ และ 2) บริหารความสัมพันธ์สถานศึกษากับชุมชน

ความพร้อมของสถานศึกษา มีความพร้อมในระดับมาก 2 เรื่อง ได้แก่ 1) ครูอาจารย์ และ 2) สภาพแวดล้อมทั่วไปของสถานศึกษา มีความพร้อมในระดับปานกลาง 2 เรื่อง ได้แก่ 1) อาคารเรียน อาคารประกอบ และ 2) วัสดุ อุปกรณ์

ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ในระดับมาก คือ การปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษากับบุคลากรในสถานศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ได้แก่ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และการมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

ข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ผู้บริหารต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง และหน่วยงานราชการสนับสนุนให้ผู้บริหารและข้าราชการครูเข้ารับการอบรม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

This research comprises 3 objectives, i.e. , 1) to study the school administrators' expected and actual roles in the period of educational reform, 2) to study factors affecting the school administrators' roles, and 3) to find out problems and obstacles in the school administrators' roles playing.

The samples for this study are 160 school administrators of the Primary Education Office Yala Province ; data collection is done by questionnaire constructed specially for this purpose. Statistics for the data analysis are frequency, percentage, mean, standard deviation, t- test and F- test.

Results of the study can be summarized as follows :

The school administrators' roles before the period of educational reform appeared at the " very good " level in 4 aspects, i.e. ,1) in office work, budgeting and materials, 2) in personnel administration, 3) in educational reform, and 4) in student affairs ; at moderate level in 3 aspects, i.e. ,1) in technical management, 2) in building and space management, and 3) in having relation with the community. After the educational reform, it appeared that 5 aspects of management were at the " very good " level, i.e. , 1) personal administration, 2) office work, finance and materials, 3) student affairs, 4) in the educational reform, and 5) technical management. Playing roles at moderate level are 1) in building and space management and 2) in having relations with the community.

As for the readiness of the schools, it reveals that 1) teachers and 2) general environment of the schools are at the " very good " level, and 2 aspects at the moderate level, i.e. , 1) classroom building and 2) materials.

The school administrators have good human relations in working and co – ordinating with their colleagues.

Factors affecting the school administrators' role playing are educational attainment, school size, and human relation practice.

Important problems found are school personnel are not well-adapted to the programs of the educational reform , not well-understood and not participate sufficiently in the educational management.

Among important recommendations are the administrators should increase their knowledge from the government supported training programs ; the schools should be more open for the people participation and the curriculum should correspond to the community's needs and the use of local wisdom in some educational programs.